

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Punctaj maxim: 100 de puncte | Se acordă 10 puncte din oficiu.

SUBIECTUL I – 30 de puncte

Cerința	Răspuns / elemente de evaluare	Punctaj
1	a) democrație directă	3 p
2	b) secolul al V-lea î.Hr. – Pericle	3 p
3	Două categorii: femeile și sclavii. Se acceptă și străinii/metecii. 1,5 p pentru fiecare categorie corectă.	3 p
4	Caracalla; anul 212 d.Hr. – 1,5 p pentru împărat și 1,5 p pentru an.	3 p
5	Explicarea rolului cetățeniei ca instrument de integrare juridică și politică a populațiilor din imperiu.	4 p
6	Două deosebiri corect formulate și explicate: de exemplu participarea directă în Atena vs. instituțiile republicane romane; tragerea la sorți a unor funcții la Atena vs. magistraturi electivă la Roma.	4 p
7	Două consecințe explicate: romanizare, răspândirea latinei, integrarea economică, urbanizare, infrastructură, instituții romane etc. 1,5 p + 1,5 p; 0,5 p pentru formulare/coerență.	3 p
8	Două argumente istorice relevante privind moștenirea greco-romană, fiecare susținut prin fapt istoric concret: democrație/filosofie/arta greacă; drept roman/latină/administrație/infrastructură etc.	4 p

SUBIECTUL II – 30 de puncte

Cerința	Răspuns / criterii de acordare	Punctaj
1	Căderea Imperiului Roman de Apus / anul 476.	3 p
2	O diferență corectă: destrămarea autorității imperiale și apariția regatelor germanice în Occident vs. continuarea Imperiului Roman de Răsărit.	3 p
3	Definirea vasalității și legătura cu feudalismul: jurământ de credință, servicii/protecție și feud; relațiile personale stau la baza structurii feudale.	4 p
4	Două funcții explicate ale Bisericii: religioasă, educativă, culturală, socială, politică/morală. 2 p pentru fiecare funcție bine explicată.	4 p
5	Două consecințe explicate: afirmarea burgheziei, dezvoltarea breslelor, economia monetară, intensificarea	4 p

	comerțului, creșterea autonomiei urbane etc.	
6	Două contribuții bizantine sau islamice explicate: transmiterea culturii greco-romane, matematică, medicină, filosofie, științe etc.	3 p
7	Un exemplu istoric concret și explicarea lui: universități, orașe, comerț, gotic, cruciade, dezvoltarea științelor etc. Nu se punctează integral simpla enumerare.	4 p
8	Comparație coerentă: societatea feudală – agricultură/proprietate funciară/ierarhie; societatea urbană – meșteșuguri/comerț/bresle/burghezie. Se punctează explicitarea asemănării/deosebirii.	5 p

SUBIECTUL III – 30 de puncte

Eseul se notează analitic, astfel încât elevul să poată obține punctajul integral printr-o redactare coerentă și argumentată.

Criteriu	Descriere	Punctaj
1. Introducere și încadrare	Formularea temei și încadrarea cronologică generală a transformărilor dintre Antichitate și începutul epocii moderne.	2 p
2. Grecia și Roma	O caracteristică politică a Greciei antice + una a Romei antice, corect prezentate.	4 p
3. Creștinismul	Apariția/consolidarea creștinismului și o consecință istorică relevantă.	3 p
4. Romanizarea	Două caracteristici ale formării poporului român și limbii române, cu raportare la romanizare.	4 p
5. Evul Mediu și orașele	Două caracteristici ale societății medievale + explicarea unei transformări produse de dezvoltarea orașelor.	3 p
6. State medievale românești	Un fapt istoric relevant despre un stat medieval românesc + explicarea importanței sale.	3 p
7. Descoperiri geografice	Două cauze + două consecințe, corect puse în relație.	3 p
8. Renaștere și Umanism	Explicarea rolului lor în schimbarea mentalităților și a raportării la om/cunoaștere.	2 p
9. Reforma religioasă	Prezentarea Reformei și a unei reacții a Bisericii Catolice.	2 p
10. Argumentare și concluzie	Punct de vedere clar, susținut prin argumente/fapte; concluzie logică și relevantă pentru temă.	2 p
11. Coerență și cronologie	Organizarea logică, utilizarea corectă a termenilor istorici, respectarea succesiunii cronologice.	2 p

10 PUNCTE DIN OFICIU

BAREM CLASA A XI-A

SUBIECTUL I – Barem orientativ

1. 2 p – identificarea unui factor: mașina cu abur / mecanizarea / dezvoltarea manufacturilor.
2. 4 p – câte 2 p pentru două consecințe: urbanizare, apariția unei clase muncitoare numeroase, tensiuni sociale, problema condițiilor de muncă.
3. 2 p – secolul al XIX-lea.
4. 2 p – Sursa A.
5. 6 p – două caracteristici explicate corect: libertăți individuale, egalitate juridică, constituționalism, limitarea puterii arbitrare, drepturi politice.
6. 6 p – asemănări: respingerea absolutismului/vechilor structuri politice și afirmarea unor principii moderne; deosebire: liberalismul pune accent pe individ și libertăți, naționalismul pe comunitatea națională.
7. 8 p – argumentare cu fapt istoric relevant, de exemplu Unificarea Italiei sau Germaniei; 2 p afirmație, 4 p fapt istoric și relația cu ideea națională, 2 p concluzie.

SUBIECTUL II – Barem orientativ

1. 2 p – Victor Emmanuel al II-lea.
2. 2 p – Otto von Bismarck.
3. 4 p – diplomație și acțiune militară/politică.
4. 4 p – războiul cu Danemarca (1864), războiul austro-prusac (1866), războiul franco-prusac (1870–1871); se cer două.
5. 8 p – asemănări: rolul unui stat-nucleu, folosirea diplomației și a războiului, afirmarea naționalismului; deosebiri: Italia a implicat o combinație între monarhia piemonteză și mișcarea garibaldiană, Germania a fost dominată de Prusia și de politica lui Bismarck.
6. 4 p – exemplu: Franța, Austria, Rusia sau Marea Britanie și explicarea rolului său în echilibrul european.
7. 6 p – concluzie argumentată privind rolul naționalismului în constituirea statelor naționale.
8. b) Revoluțiile de la 1848 → c) Unirea Principatelor Române (1859) → a) Unificarea Germaniei / d) proclamarea Imperiului German (1871) → e) Congresul de la Berlin (1878). Observație: a) și d) se referă la același proces, iar proclamarea Imperiului German reprezintă momentul final din 1871.
9. Naționalitatea desemnează apartenența la o comunitate definită prin elemente comune; naționalismul este ideologia care afirmă importanța națiunii și dreptul acesteia la autodeterminare; statul național este statul în care instituțiile politice se legitimează prin existența unei comunități naționale dominante.

10. Recunoașterea independenței României, Serbiei și Muntenegrului; recunoașterea autonomiei Bulgariei; modificarea statutului unor teritorii balcanice.

11. Extinderea alfabetizării și a presei; participarea mai largă la viața politică; dezvoltarea consumului de masă, a transporturilor și comunicațiilor.

SUBIECTUL III – Barem și model de rezolvare

Revoluțiile de la 1848 au reprezentat expresia crizei vechilor structuri politice și sociale și a afirmării liberalismului și naționalismului. Printre cauze s-au aflat nemulțumirea față de regimurile autoritare, lipsa unor drepturi politice, problemele sociale și influența ideilor liberale și naționale. Revoluționarii au solicitat constituții, libertăți civile, reprezentare politică și, în numeroase regiuni, drepturi naționale.

Naționalismul a contribuit decisiv la transformarea hărții politice a Europei. Unificarea Italiei s-a realizat în jurul Regatului Sardiniei-Piemont, prin acțiunea politică a lui Cavour, a regelui Victor Emmanuel al II-lea și prin campaniile lui Garibaldi. În Germania, Prusia și Bismarck au coordonat unificarea, iar războaiele cu Danemarca, Austria și Franța au creat condițiile pentru proclamarea Imperiului German în 1871.

Industrializarea a modificat profund societatea. Extinderea fabricilor a determinat urbanizare și formarea unei clase muncitoare numeroase. Concentrarea capitalului și dezvoltarea producției de masă au accentuat concurența economică. Marile puteri au căutat piețe de desfacere, materii prime și poziții strategice, ceea ce a favorizat expansiunea colonială și imperialismul.

Imperialismul s-a caracterizat prin extinderea controlului politic și economic asupra unor teritorii din Africa și Asia, precum și prin rivalitatea dintre marile puteri. Conferința de la Berlin din 1884–1885 a reglementat, între marile puteri europene, principiile competiției coloniale în Africa, fără participarea reală a populațiilor africane la decizie.

La începutul secolului al XX-lea, sistemul alianțelor, rivalitățile economice și coloniale și tensiunile naționaliste au făcut relațiile internaționale mai instabile. Crizele balcanice și competiția dintre marile puteri au contribuit la formarea climatului care a precedat Primul Război Mondial. Prin urmare, secolul al XIX-lea a fost o perioadă în care liberalismul, naționalismul și industrializarea au transformat societatea și statul, dar au generat și rivalități care au afectat echilibrul internațional.

Punctaj total: 100 de puncte (90 puncte subiecte + 10 puncte din oficiu).

BAREM ȘI REZOLVARE CLASA A XII-A

Subiectul I – repere de rezolvare

1. Exemple: progres tehnic, extinderea participării politice, radicalizarea ideologiilor, rivalitatea dintre marile puteri, apariția regimurilor totalitare.
2. Primul Război Mondial a dus la prăbușirea unor imperii, schimbarea frontierelor, apariția unor noi state și radicalizarea politicii europene.
3. Divizarea Europei în zone de influență și competiția dintre superputeri; simultan, reconstrucție și cooperare instituțională.
4. După 1945, SUA și URSS au construit sisteme politice, economice și militare concurente; Europa a devenit principalul spațiu al confruntării indirecte.
5. Criterii: partid unic/partid dominant, cultul liderului, propagandă, represiune, control social, ideologie oficială. Diferența majoră: nazismul a pus în centru rasismul biologic și antisemitismul, în timp ce comunismul sovietic s-a legitimat prin lupta de clasă și proprietatea colectivizată.
6. Exemple: Planul Schuman și Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului; Tratatul de la Roma; instituțiile supranaționale; Tratatul de la Maastricht.

Subiectul II – repere de rezolvare

1. Democrația liberală: pluralism, alegeri competitive, separarea puterilor, drepturi și libertăți. Totalitarismul: monopol politic, ideologie oficială, control social, represiune și mobilizare de masă.
2. Criza economică și socială, slăbirea instituțiilor democratice, teama de revoluție, propaganda, resentimentele naționaliste și revizionismul.
3. În democrație există pluralism și alternanță; în totalitarism există monopol politic și eliminarea opoziției.
4. Fascismul italian: naționalism radical, corporatism, cultul lui Mussolini. Nazismul: rasism biologic, antisemitism, expansionism, Führerprinzip. Comunismul sovietic: marxism-leninism, partid unic, colectivizare, represiune și economie planificată.
5. Criza a provocat șomaj, sărăcie și neîncredere în instituțiile liberale, facilitând discursurile radicale.
6. Democrațiile au fost vulnerabile deoarece au combinat crize economice cu polarizare socială, instabilitate politică și presiunea mișcărilor extremiste.
7. Revoluția bolșevică (1917) → Tratatul de la Versailles (1919) → Marea Criză Economică (1929) → începutul celui de-al Doilea Război Mondial (1939) → ONU (1945) → NATO (1949) → Tratatul de la Roma (1957) → căderea Zidului Berlinului (1989).
- 8a. Totalitarismul urmărește controlul amplu al societății prin ideologie, partid, propagandă și represiune; autoritarismul poate păstra anumite sfere autonome și nu presupune obligatoriu mobilizare totală.
- 8b. Fascismul italian și nazismul german sunt înrudite, dar nazismul a avut un caracter rasial și antisemit mult mai central și explicit.

8c. Războiul Rece a fost o confruntare strategică, ideologică și economică între blocuri, în principal fără război direct general între SUA și URSS.

9. Erorile: Hitler a ajuns la putere în Germania, în 1933; Stalin a condus URSS, nu Germania nazistă; Mussolini a condus Italia fascistă, nu URSS; NATO (1949) și Pactul de la Varșovia (1955) au apărut după al Doilea Război Mondial.

Subiectul III – model de rezolvare

Secolul al XX-lea a fost marcat de transformări politice și sociale fără precedent. Rivalitățile dintre marile puteri, naționalismul și sistemul de alianțe au contribuit la izbucnirea Primului Război Mondial în 1914. Atentatul de la Sarajevo a constituit factorul declanșator, dar cauzele profunde au inclus militarismul, imperialismul și antagonismele dintre blocurile de alianțe.

Războiul a provocat prăbușirea Imperiilor German, Austro-Ungar, Otoman și Rus și a dus la apariția unor noi state. În Rusia, criza războiului a favorizat Revoluția din 1917 și instaurarea puterii bolșevice. Lenin a condus procesul de preluare a puterii, iar ulterior Stalin a construit un regim caracterizat prin partid unic, industrializare forțată, colectivizare și represiune.

În perioada interbelică, democrațiile au fost afectate de instabilitate și de Marea Criză Economică din 1929–1933. În Italia, Mussolini a instaurat fascismul, iar în Germania, Hitler și NSDAP au transformat criza economică și resentimentele provocate de Versailles într-un program politic radical. Nazismul s-a caracterizat prin rasism, antisemitism, expansionism și dictatură.

Al Doilea Război Mondial a fost rezultatul cumulativ al revizionismului, agresiunii statelor totalitare și eșecului politicii de securitate colectivă. În timpul războiului, regimul nazist a pus în aplicare Holocaustul, proces de persecuție și exterminare sistematică a evreilor europeni, însoțit de persecutarea altor categorii.

După 1945, lumea a devenit bipolară. SUA și URSS au construit alianțe și sfere de influență, NATO fiind creat în 1949, iar Pactul de la Varșovia în 1955. Războiul Rece a inclus competiție militară, economică, ideologică și tehnologică, fără un război direct general între cele două superputeri.

În Europa occidentală, cooperarea economică a evoluat spre integrare politică. Declarația Schuman din 1950 și Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului au creat premisele cooperării, iar Tratatul de la Roma din 1957 au pus bazele Comunității Economice Europene. Ulterior, Tratatul de la Maastricht din 1992 a consacrat Uniunea Europeană.

În Europa de Est, criza economică și politică a comunismului, reformele lui Gorbaciov și presiunea societăților civile au contribuit la prăbușirea regimurilor în 1989. Căderea Zidului Berlinului a devenit simbolul sfârșitului divizării europene. În concluzie, secolul al XX-lea a trecut de la competiția imperială și războaie mondiale la bipolaritate și, ulterior, la o ordine internațională dominată de cooperare instituțională și integrare europeană, fără dispariția completă a rivalităților geopolitice.

Punctaj: 90 p subiecte + 10 p din oficiu = 100 p.

Se acordă automat 10 puncte, indiferent de rezultatul obținut la cele trei subiecte.

REGULI DE CORECTARE

- Se acceptă formulări diferite de modelul de răspuns, dacă exprimă corect informația istorică.
- La itemii deschiși, răspunsurile parțiale primesc punctaj proporțional cu elementele corecte.
- Nu se acordă punctaj pentru afirmații contradictorii cu informația istorică, chiar dacă răspunsul conține și elemente corecte.
- La eseu, simpla enumerare a unor informații nu este suficientă pentru punctajul de argumentare.
- Pentru date cronologice, se acceptă doar datele corecte sau intervalele echivalente atunci când cerința nu impune anul exact.
- Nota finală = punctajul total / 10.

BAREM FINAL: 90 de puncte din subiecte + 10 puncte din oficiu = 100 de puncte

